

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Пејзажна архитектура
Назив предмета: Орнаментална хортикултура
Наставник/наставници: Мирјана Љубојевић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета Орнаментална хортикултура је да студентима прве године пружи научно и практично утемељен увод у хортикултуру као интердисциплинарни област која обухвата ботаничке, хемијске, физичке и еколошке науке, али и утицај уметности и историје у развоју трендова савремене хортикултуре. Предмет има за циљ да код студената развије разумевање порекла орнаменталног биља, основних принципа класификације и именовања биљака, услова за њихов раст и развој, а све у сврху адекватног избора и примене садног материјала у ентеријеру и екстеријеру. Поред тога, предмет уводи у значај генетике и генетичке варијабилности, флористичких области, утицај климе и микроклиме, улогу природног станишта и земљишта или алтернативних супстрата, као и значај одржавања здравља биљака. Посебан нагласак ставља се на повезивање теоријских знања са практичним вежбама, како би студенти били оспособљени да примене хортикултурне принципе у урбаном и руралном простору и генерално пејзажној архитектури.
Исход предмета По завршетку курса студент ће бити у стању да користи основне категорије украсних биљака и у потпуности предвиди њихову улогу у обликовању простора, да разуме принципе класификације и именовања, као и животни циклус биљака и њихове морфолошке адаптације. Студент ће моћи да анализира односе у биљним заједницама и препознаје факторе који утичу на раст, транспорт и исхрану биљака. Биће оспособљен да идентификује корове, штеточине, болести и абиотичке поремећаје, као и да предложи једноставне мере за одржавање здравља биљака. Поред тога, студент ће развити компетенције за критичко повезивање теоријских знања са практичним задацима, демонстрираће одговоран однос према биљкама и екосистему, и биће припремљен за тимски рад на мањим пројектима у области примене орнаменталног биља у пројектима пејзажне архитектуре.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Настава на предмету Орнаментална хортикултура обухвата теме које студентима пружају академски темељ, али и разумевање савремених захтева тржишта и динамике развоја хортикултуре. Уводни сегмент посвећен је пореклу украсних биљака, центрима диверзитета и генетичким ресурсима, уз нагласак на значају аутохтоних популација и њихове адаптивности у односу на глобално естетске, али често мање адекватне врсте. Студенти се упознају са генетичком варијабилношћу орнаменталних врста, принципима оплемењивања и селекције, као и са савременим циљевима као што су отпорност на градски стрес, сушу и патогене. Даље, наставни садржај обухвата функционални асортиман лишћара, четинара, жбуња, ружа, перена и украсних трава, уз осврт на историјат селекције и трендове „low-maintenance“ култивара. У оквиру савремених тема, студенти се упознају са врстама погодним за зелене кровове и зидове, специфичном физиологијом екстремних станишта, као и са дебатом о аутохтоним и алохтоним врстама у контексту очувања локалног биодиверзитета. Теоријска настава укључује и теме расадничарства за пројектанте, са акцентом на препознавање квалитетног садног материјала и техничке стандарде, као и анализу економске вредности биљног материјала кроз време, уз разматрање трошкова одржавања. Савремени захтеви тржишта интегрисани су кроз анализу динамичности хортикултурне индустрије, потребе за константним праћењем и развојем новог садног материјала, као и кроз разматрање култивара намењених затвореним и отвореним просторима. Студенти се упознају са концептима екосистемских услуга украсног биља, урбаним трендовима озелењавања и потребом за адаптацијом биљака на специфичне услове савременог града.

Практична настава

Практична настава на предмету Орнаментална хортикултура усмерава студенте ка суштинском разумевању орнаменталних биљака – ко су оне, чему служе и како их применити тако да испуне свој пуни потенцијал у урбаном и пејзажном простору. Кроз вежбе студенти уче о дескрипторима и методама недвосмисленог препознавања биљака. Кроз основне морфолошке и фенолошке параметре студенти уче о расту и развоју орнаменталног биља, као и динамици биљака као елемената зелених површина са протоком времена. Анализом садног материјала према њиховим финалним димензијама, као и техничким стандардима, студенти уче да препознају биљке као живи материјал који обликује простор, да разумеју њихову физиологију и да критички процене зашто је одређена врста или култивар најбољи избор за конкретан пројекат. Практични сегмент укључује и анализу савремених система гајења орнаменталног биља, од класичних расадничких метода, преко производње у заштићеном простору до иновативних модела хоризонталног и вертикалног озелењавања, зелених кровова и зидова, као и примену савремених хортикултурних супстрата за гајење који омогућавају адаптацију биљака на екстремне услове урбаног окружења. Кроз вежбе студенти уче основне захтеве и мере неге, наводњавање, прихрану, резидбу, пресађивање и заштиту од болести и штеточина. Посебан нагласак ставља се на савремене захтеве тржишта. Студенти кроз практичне задатке уче да препознају динамику хортикултурне индустрије, потребу за константним развојем новог садног материјала и култивара за затворене и отворене просторе.

Литература

Љубојевић, М. (2026) Оплемењивање хортикултурног биља. Пољопривредни факултет, Нови Сад.
Дорбић, Б., Давитковска, М., Темим, Е., Памуковић, А. (2018). Украсно биље – узгој и примена. Огранак Матице Хрватске у Шибенику.
Ђуровка, М., Лазих, Б., Бајкин, А., Поткоњак, А., Марковић, В., Илин, Ж., Тодоровић, В. (2006). Производња поврћа и цвећа у заштићеном простору. Пољопривредни факултет, Нови Сад.
Bhargava, B., Kumar, P., Verma, V. (Eds.). (2024). Ornamental Horticulture: Latest Cultivation Practices and Breeding Technologies. Springer.
Adams, C. R., Brook, J., Francis, S., Early, M. P. (2025). Principles of Horticulture (8th ed.). Routledge.

**Број часова активне
наставе**

Теоријска настава: 2

Практична настава: 2

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз комбинацију интерактивних предавања, лабораторијских вежби и теренског рада, уз активно учешће студената у дискусијама и анализи примера из савремене хортикултурне праксе. Теоријска настава усмерава студенте на разумевање „биографије” биљке, од њеног генетичког порекла и природног станишта до екофизиолошких механизма адаптације на специфичне услове урбане средине. Практичне вежбе су осмишљене тако да развијају вештине детерминације биљног материјала, дијагностике виталности засада и непосредног рада са различитим типовима супстрата, технологијама исхране и наводњавања. Теренски обиласци расадника и јавних зелених простора саставни су део вежби.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испт	40
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		